

Kontakt dla mediów:

e-mail: media@parp.gov.pl

Informacja prasowa

Warszawa, 19.09.2025 r.

Lęk czy racjonalny wybór – co powstrzymuje Polaków przed zakładaniem firm? Raport GEM 2025

Tylko 3% Polaków deklaruje, że w ciągu najbliższych trzech lat planuje założyć własną firmę. To najniższy wynik spośród 51 badanych państw. Jednocześnie aż 83% mieszkańców Polski uważa, że rozpoczęcie działalności gospodarczej jest proste. Te sprzeczności ujawnia najnowszy raport Global Entrepreneurship Monitor (GEM) Polska, przygotowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości i Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Polacy doceniają starania przedsiębiorców, ale sami rzadko chcą nimi zostać

Aż 63% respondentów uważa, że przedsiębiorcy odnoszący sukcesy zasługują na uznanie. Jednak zaledwie 43% postrzega prowadzenie firmy jako atrakcyjny sposób na życie zawodowe. Jest to jeden z najniższych wyników w Europie. Te wskaźniki pozostają niemal niezmiennie od 2022 roku i są znacznie niższe niż rekordowe odczyty z lat 2018–2019, kiedy ok. 80% Polaków deklarowało pozytywne nastawienie do przedsiębiorczości.

Na spadek atrakcyjności prowadzenia działalności gospodarczej wpływa z jednej strony korzystna sytuacja na rynku pracy, z drugiej – wzrost kosztów pracy, surowców i usług, niepewność gospodarcza czy brak przewidywalności otoczenia prawnego.

– Z jednej strony mamy wysoką świadomość szans rynkowych i pozytywną ocenę warunków formalnych do prowadzenia działalności, z drugiej, niski poziom gotowości do działania. To pokazuje, że problemem nie są już wyłącznie bariery administracyjne, lecz przede wszystkim czynniki psychologiczne: lęk przed porażką, brak pewności co do stabilności przepisów czy niska wiara we własne kompetencje. Potrzebujemy działań, które zbudują kulturę przedsiębiorczości opartą na odwadze, edukacji i wsparciu – wskazuje **Krzysztof Gulda, p.o. prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.**

Udział osób, które choć widzą szanse biznesowe, nie podejmują ich w obawie, że nie odniosą sukcesu, wynosi 52%. To wyższy wynik niż europejska średnia (47%).

Coraz mniej młodych firm

W ciągu ostatnich 14 lat odsetek Polaków w wieku 18–64 lat prowadzących młode firmy (do 3,5 r. na rynku) zmniejszył się z 9,1% do 2,5%. Jednocześnie udział osób prowadzących dojrzałe firmy (ponad 3,5 r.) wzrósł z 5% do 12,8%. W rezultacie w Polsce – w przeciwieństwie do większości pozostałych 50 państw świata – dominują firmy dojrzałe, a udział nowych przedsiębiorstw utrzymuje się na niskim poziomie.

W 2024 r. w porównaniu z poprzednim rokiem udział młodych firm niemal się nie zmienił, natomiast przybyło dojrzałych (wzrost o 1,2 p.p.). Od 2017 roku w Polsce obserwuje się przewagę firm dojrzałych nad młodymi, co odwróciło wcześniejszy trend.

– Raport GEM 2025 pokazuje, że w Polsce spada liczba młodych firm: z 9,1% w 2011 roku do zaledwie 2,5% dziś, podczas gdy udział przedsiębiorstw dojrzałych rośnie. To zjawisko wyjątkowe na tle innych krajów i sygnał, że potrzebujemy silniejszego wsparcia dla osób na starcie działalności. PARP odpowiada na te wyzwania, oferując zarówno finansowanie, jak i programy szkoleniowe czy doradcze, które mają pomóc młodym firmom szybciej rosnąć i wypełniać lukę innowacyjności w gospodarce – mówi **Paulina Zadura, dyrektor Departamentu Analiz i Strategii w PARP**.

Firmy z konieczności, nie z pasji

Dlaczego Polacy decydują się na własną działalność? Przede wszystkim z potrzeby zapewnienia sobie źródła utrzymania. Aż 71% właścicieli młodych firm wskazuje, że założyło firmę z powodu braku ofert na rynku pracy, a 38% – z chęci osiągnięcia wyższych dochodów. Znacznie rzadziej motywuje ich dążenia do zmiany świata (16%) czy potrzeba kontynuowania rodzinnej tradycji (11%).

W innych krajach europejskich częściej motywacją do założenia firmy jest potrzeba wpływu na otoczenie, kontynuowanie tradycji rodzinnej czy chęć wzbogacenia się. Konieczność zapewnienia sobie utrzymania jest rzadziej wskazywana niż w Polsce, choć jej znaczenie na tle innych motywacji jest największe.

Dlaczego ludzie wycofują się z prowadzenia działalności gospodarczej?

Najczęstsze powody wycofywania się z działalności to brak rentowności (35% w Polsce, 26% w Europie) oraz polityka rządu, skomplikowane przepisy i system podatkowy (28% vs 10%). Przejście na emeryturę było powodem zaprzestania działalności przez 10% przedsiębiorców w Polsce (6% w Europie). Polska notuje najwyższy odsetek osób wskazujących bariery regulacyjne jako główny problem wśród wszystkich 51 państw badanych przez GEM.

Niewykorzystany potencjał biznesowy

Raport GEM Polska 2025 pokazuje, że chociaż polski ekosystem przedsiębiorczości ma wiele elementów, które dobrze funkcjonują, to wciąż pozostaje dużo do zrobienia. Zdaniem ekspertów uczestniczących w badaniu istotne jest wzmocnienie obszarów związanych z B&R i transferem wiedzy

z nauki do biznesu. Wsparcia wymaga również edukacja przedsiębiorczości z naciskiem na początkowe etapy kształcenia.

O raporcie

Global Entrepreneurship Monitor (GEM) to największe na świecie badanie przedsiębiorczości, prowadzone od 26 lat w ponad 50 krajach rocznie. Polski raport przygotowywany jest przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości i Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach. Najnowsza edycja powstała na podstawie badania ilościowego przeprowadzonego w 2024 roku na reprezentatywnej próbie 8000 Polaków w wieku 18–64 lat oraz badania jakościowego z udziałem 38 ekspertów nt. uwarunkowań rozwoju przedsiębiorczości.

Pełny raport [dostępny jest na stronie](#).